

This paper can be used providing cite the original source and the web page. All the information in this web www.golden5.org, is subject to copyright

GOLDEN PROGRAMME: Keysteps

Lera, MJ, Jensen, K., Josang, F., Buccoliero, E., Symanska, J. and Timmermans, J. (2007). Golden programme. Keysteps. In www.golden5.org/programme

OBSZARY PROGRAMU GOLDEN 5 I KLUCZOWE ZASADY:

1. Zarządzanie klasą
2. Budowanie relacji
3. Klimat w klasie
4. Nauczanie zindywidualizowane
5. Relacje dom-szkoła

1. ZARZĄDZANIE KLASA

Cele:

1. Tworzenie w klasie atmosfery sprzyjającej koncentracji (skupieniu) i pracy.
2. Zwiększanie motywacji uczniów do uczenia się.
3. Kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie.

Podstawowe predyspozycje i umiejętności nauczyciela:

- A. Umiejętność zajmowania się kilkoma sprawami w tym samym czasie.
- B. Umiejętność dostrzegania aktualnej sytuacji w klasie i okazywanie tego uczniom.
- C. Umiejętność komunikowania się z uczniami w sposób pozwalający na wyjaśnienie reakcji nauczyciela, tak, aby stały się one zrozumiałe dla ucznia.
- D. Posiadanie wiedzy na temat struktury i życia społecznego klasy, (kto jest liderem, kto jest najbardziej popularny, kto jest osamotniony, itd.).

Zasady kluczowe (keysteps):

- 1.1 **Ciągłość lekcji:** nie pozwalaj, aby złe zachowanie ucznia przeszkodziło ci w przebiegu lekcji. Nie próbuj prowadzić lekcji i zajmować się jednocześnie tym zachowaniem.
- 1.2 **Uwaga:** Zwróć uwagę i pochwal przed całą klasą pozytywne zachowanie lub zachowanie, które chcesz wzmacniać.
- 1.3 **Proaktywność:** Rozwiązuj problemy w ich początkowej fazie, aby zapobiec ich eskalacji (na osobności, przed lub po lekcji, nie podnosząc głosu).
- 1.4 **System reagowania:** Stwórz system radzenia sobie z trudnymi zachowaniami w klasie (nawiąż kontakt wzrokowy z uczniem, używaj ustalonych wspólnie z uczniami znaków, zbliż się do ucznia, nie podnosząc głosu poinformuj go, czego od niego oczekujesz).

- 1.5 **Działania uprzedzające:** Staraj się przewidzieć, co może się wydarzyć w klasie i bądź na to przygotowany.
- 1.6 **Reagowanie:** Zawsze reaguj na trudne zachowanie (porozmawiaj z uczniem po lekcjach i zawrzyj z nim kontrakt dotyczący jego zachowania podczas następnej lekcji; poinformuj go jakie poniesie konsekwencje, jeśli nadal będzie się źle zachowywał).
- 1.7 **Adekwatność reakcji:** Dostosuj swoje reakcje do niewłaściwego zachowania ucznia. Twoje reakcje powinny być uzasadnione i adekwatne do przewinienia.
- 1.8 **Wycucie czasu:** Zajmij się niewłaściwym zachowaniem ucznia tak szybko, jak to możliwe.
- 1.9 **Organizacja nauki:** Upewnij się, że organizujesz zajęcia lekcyjne tak, aby tworzyły logiczną całość. Wykorzystuj aktywność uczniów i przekazuj im wiadomości we właściwym porządku.
- 1.10 **Ewaluacja:** Na początku lekcji przypomnijcie sobie, czego się nauczyliście w czasie poprzednich zajęć, z czego jesteście zadowoleni co wam się udało. Nad czym zamierzacie jeszcze popracować i co będziecie robić na dzisiejszych zajęciach.
- 1.11 **Wzory zachowań :** Przyjrzyj się wzorom zachowań pomiędzy uczniami oraz pomiędzy klasą a tobą i jeśli jest taka potrzeba, zmień je, zachowując się inaczej niż dotychczas.
- 1.12 **Ustal z klasą zasady pracy** na lekcji, spisz je i umieść je w widocznym miejscu.

2. BUDOWANIE RELACJI

Cel:

Stworzenie pozytywnych i bezpiecznych relacji nauczyciel-uczeń, opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron.

Podstawowe predyspozycje i umiejętności nauczyciela:

- A. Umiejętność odkrywania indywidualnych cech i zalet (mocnych stron) uczniów.
- B. Spędzanie wolnego czasu z uczniami.
- C. Zainteresowanie życiem uczniów.
- D. Znajomość kultury, obyczajów i tradycji, w której wychowuje się uczeń.

Zasady kluczowe:

- 2.1 **Posługuj się imieniem dziecka**, kiedy zwracasz się do niego i upewnij się, że zauważyłeś dziecko przynajmniej raz w ciągu jednej lekcji (kontakt wzrokowy, pochwała, pomoc, itd.)
- 2.2 **Przekazuj dziecku konstruktywną i pozytywną informację zwrotną.**
- 2.3 **Wykorzystaj „złoty moment”**, by pokazać, że interesujesz się dzieckiem (porozmawiaj z nim o sprawach nie związanych ze szkołą).
- 2.4 **Mów dobrze o uczniu** w obecności dorosłych i innych dzieci.
- 2.5 **Uśmiechaj się i pokazuj, że rozpoznajesz dziecko**, gdy spotkasz je poza klasą.
- 2.6 **Spróbuj zrozumieć punkt widzenia ucznia** w sytuacjach problemowych i bądź gotowy, by go wysłuchać.
- 2.7 **Wykorzystuj swoje poczucie humoru** podczas lekcji.
- 2.8 **Buduj relacje w oparciu o znajomość pozycji społecznej uczniów** w klasie, ich cech osobowości, uzdolnień, zachowania, sposobu pracy na lekcji.
- 2.9 **Stosuj zasadę „czystej kartki”**: każdy dzień i każda lekcja to nowe możliwości.
- 2.10 **Staraj się zapamiętać o czym mówiło Ci dziecko**, okaż mu zainteresowanie.

2.11 **Autoprezentacja:** nauczyciel mówi o sobie, swoim życiu, doświadczeniach.

3. KLIMAT SPOŁECZNY W KLASIE

Cele:

Stworzenie w klasie klimatu społecznego, zapewniającego koncentrację na nauce, motywację, pozytywne poczucie własnej wartości oraz dobre relacje.

Podstawowe predyspozycje i umiejętności nauczyciela:

A: Umiejętność rozwiązywania problemów wspólnie z uczniami.

B: Umiejętność współpracy.

C: Pozytywna identyfikacja z klasą („Ja też jestem częścią zespołu klasowego”).

D: Innowacyjność i kreatywność.

Zasady kluczowe:

- 3.1. **Zwiększaj wiedzę uczniów o sobie nawzajem** (wywiady, różne formy aktywności, rundki, towarzyskie bingo).
- 3.2 **Ustal 3-5 pozytywnych zasad** obowiązujących w klasie, dotyczących wzajemnych relacji.
- 3.3 **Dokonuj systematycznej promocji społecznej i ewaluacji** (z czego jesteśmy zadowoleni, w czym jesteśmy dobrzy).
- 3.4 **Promuj autonomię uczniów** poprzez wybór odpowiednich strategii uczenia się i organizację klasy.
- 3.5 **Zachęcaj uczniów do wzajemnej pomocy w nauce.**
- 3.6 **Dokonuj systematycznej pozytywnej ewaluacji** (każdego dnia, po każdej lekcji).
- 3.7 **Współpraca:** uczniowie wspólnie realizują zadania (np. projekty, przedstawienia itp.).
- 3.8 **Ustal wspólne cele** dla klasy i poszczególnych uczniów.
- 3.9 **Wykorzystuj przykłady pozytywnych zachowań uczniów** jako wzór do naśladowania dla innych dzieci.
- 3.10 Wprowadź tradycję „**Dzień dla uczniów**” - ty jesteś wtedy w centrum uwagi (wspólne wywiady, rozmowy na temat zainteresowań Twoich i uczniów).
- 3.11 Stosuj różne gry i ćwiczenia integrujące, budujące dobre relacje w klasie, np. „**Tajemniczy przyjaciel**”
- 3.12 **Zachęcaj uczniów do strategii wspólnego uczenia się.**
- 3.13 **Rozwiązywanie konfliktów w klasie:** zarezerwuj czas na rozwiązanie konfliktu i zastosuj któryś z modeli rozwiązywania konfliktów.
- 3.14 **Emocje:** Wyrażaj własne emocje, wymagania i potrzeby na tyle, na ile pozwala Ci klimat społeczny.
- 3.15 **Uczestniczenie w akcjach prospołecznych** (pomaganie komuś).
- 3.16 **Wspólnie zadbajcie o wystrój klasy.**
- 3.17 **Organizacja klasy** (ustawienie ławek, kwiatów, plansz, rysunków, itp.)

4. NAUCZANIE ZINDYWIDUALIZOWANE

Cele:

Zwiększenie edukacyjnych osiągnięć uczniów, rozbudzanie motywacji oraz budowanie poczucia własnej wartości.

Podstawowe predyspozycje i umiejętności nauczyciela:

- A. Tworzenie bezpiecznego klimatu podczas procesu uczenia się, pozwalającego na akceptowanie własnych błędów.
- B. Dbłość o dobre relacje ze wszystkimi uczniami w klasie.
- C. Umiejętność dostosowania wymagań do potrzeb i możliwości uczniów.
- D. Wzmacnianie motywacji uczniów do nauki.
- E. Rozwijanie wpływu uczniów na proces własnego uczenia się.

Zasady kluczowe (keysteps):

- 4.1 **Wybór:** Pozwól uczniowi wybrać rodzaj zadania, stopień trudności, lub strategię pracy.
- 4.2 **Zielony długopis:** Poprawiaj prace uczniów, używając zielonego długopisu zamiast czerwonego (koncentruj się na tym, co jest w pracy ucznia dobre a co można poprawić).
- 4.3 **Oceniaj ucznia na osobności,** dając konkretne wskazówki jak może się poprawić.
- 4.4 **Koncentruj się na strategii indywidualnego uczenia się .**
- 4.5 **Gdy planujesz lekcję, wykorzystaj zainteresowania uczniów** i ich własne doświadczenia.
- 4.7 **Korzystaj z materiałów zawierających instrukcję do samodzielnej pracy dla uczniów.**
- 4.8 **Daj uczniom możliwość dokonywania autoewaluacji.**
- 4.9 **Zachęcaj uczniów do współpracy** (dzielenia się notatkami i do wzajemnej pomocy).
- 4.10 **Pomagaj szczególnie „złotym uczniom”** i zwracaj uwagę na ich naukę.
- 4.11 **Wykorzystuj plan pracy do indywidualizacji procesu nauczania.**

5. RELACJE DOM-SZKOŁA

Cele:

Kreowanie klimatu współpracy pomiędzy rodzicami i uczniami, aby zwiększyć osiągnięcia uczniów w nauce oraz ich społeczne zaangażowanie w klasie.

Podstawowe predyspozycje i umiejętności nauczyciela:

- A: Umiejętność tworzenia klimatu szacunku i wzajemnego zrozumienia.

Zasady kluczowe (keysteps):

- 5.1 **Kontaktuj się regularnie z rodzicami,** przekazując im pozytywne informacje o dziecku (kontakt indywidualny, telefoniczny, można również prowadzić zeszyt do kontaktów z rodzicami).
- 5.2 **Pytaj rodziców,** podczas zebrań lub innych spotkań, czy w ich odczuciu dzieci sobie radzą i dobrze się rozwijają.

- 5.3 **Użyj kwestionariusza**, wysłanego wcześniej do rodziców, a dotyczącego motywacji, samooceny, przystosowania szkolnego i społecznego oraz oczekiwań dziecka, aby porozmawiać o ich oczekiwaniach wobec własnych dzieci.
- 5.4 **Spisz kontrakt** pomiędzy uczniem – nauczycielem - rodzicami dotyczący zachowania i nauki dziecka.
- 5.5 **Postaraj się, by rodzice „złotych” (wybranych) uczniów**, przychodzili na zebrania (poinformuj ich telefonicznie, przekaż wiadomość dzieciom, itd.).
- 5.6 **Porozmawiaj z dzieckiem i okaż zainteresowanie jego sprawami rodzinnymi.**
- 5.7 **Omów „Program domowy”*** z wszystkimi rodzicami na zebraniu lub z rodzicami „złotych” uczniów.
- 5.8 **„Otwarty dzień”** w szkole z uczniami i rodzicami, by rodzice mogli obejrzeć klasy i prace uczniów.
- 5.9 **Włącz rodziców w działania** pozaszkolne (wycieczka, basen itd.).
- 5.10 **Bank możliwości rodziców:** Poznaj rodziców w swojej klasie, opracuj wspólnie z nimi listę ich możliwości zaangażowania się w życie klasy (pomaganie uczniom, wspieranie, odwożenie dzieci, zapraszanie klasy do wspólnej pracy, opowiadanie o ciekawych pasjach, odbytych podróżach itd.).
- 5.11 **Zorganizuj wspólną konferencję** dla uczniów, nauczycieli i rodziców koncentrującą się na czymś pozytywnym.

*** Domowy program dla rodziców:**

1. Mów dobrze o szkole, nauczycielach i ogólnie o edukacji.
2. Rozmawiaj o sprawach, które aktualnie zaprzętają uwagę młodzieży lub całego społeczeństwa.
3. Bierz udział we wszystkich spotkaniach, wspólnych zajęciach w szkole i dobrze o nich mów.
4. Zgłoś się do "banku rodziców".
5. Postaraj się, aby rodzina stanowiła dla dzieci odpowiedni wzorzec zachowań.
6. Okazuj zainteresowanie wynikami w nauce swoich dzieci, pomagaj im w odrabianiu pracy domowej, buduj atmosferę służącą zdobywaniu wiedzy, zapewnij w domu odpowiednie miejsce do nauki, pomagaj w projektach szkolnych itd.
7. Postaraj się, aby twoje dzieci miały książki do czytania i możliwość korzystania z Internetu jako pomocy w nauce.
8. Postaraj się, by dzieci dobrze się odżywiały i były wyspane.